

Практичне заняття № 1

Тема: Інформація та інформаційні відносини в системі інформаційного права України

Мета: набути цілісного уявлення про інформацію як соціально-правову категорію, розкрити зміст і структуру інформаційних правовідносин, засвоїти класифікацію інформації за законодавством України, а також набути практичних навичок аналізу норм інформаційного законодавства та застосування їх до конкретних правових ситуацій у сфері інформаційної безпеки.

Питання для обговорення:

1. Інформація як соціально-правова категорія: еволюція наукових підходів до її розуміння. Співвідношення понять «дані», «відомості», «знання» та «інформація» у праві.

2. Інформаційні відносини: поняття, ознаки, суб'єкти та об'єкти. Інформаційна сфера та інформаційне середовище: зміст і структура. Інформаційні ресурси як стратегічний ресурс суспільства і держави.

3. Поняття, предмет і методи інформаційного права як комплексної галузі права. Система інформаційного права України: загальна та особлива частини.

4. Класифікація інформації за законодавством України: значення для правового регулювання.

5. Інформаційний суверенітет як елемент національної безпеки. Актуальні загрози інформаційній безпеці та правові механізми їх нейтралізації (аналіз прикладів інформаційних загроз – медіа-маніпуляції, дезінформація).

Практичні завдання:

1. Проаналізуйте норми Закону України «Про інформацію». Визначте, хто є суб'єктами інформаційних відносин (хто створює, отримує, поширює або використовує інформацію). Визначте об'єкти інформаційних відносин (що є предметом правового регулювання). Визначте види інформаційної діяльності (створення, поширення, використання, захист інформації). *Результати оформіть у формі таблиці, наведіть конкретні практичні приклади.*

Приклад заповненої таблиці

Параметр	Визначення за Законом України «Про інформацію»	Приклади в університеті
Суб'єкти інформаційних відносин	Фізичні особи, юридичні особи, органи державної влади та місцевого самоврядування, об'єднання громадян	Студенти, викладачі, адміністрація університету, Міністерство освіти України
Об'єкт	Будь-які відомості та/або дані, які	Персональні дані студентів та

Параметр	Визначення за Законом України «Про інформацію»	Приклади в університеті
інформаційних відносин	можуть бути збережені на матеріальних носіях або в електронному вигляді	викладачів, оцінки, наукові публікації, статистика відвідуваності, внутрішні накази та звіти
Види інформаційної діяльності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення інформації - формування нових відомостей 2. Поширення інформації - передача інформації іншим суб'єктам 3. Використання інформації - застосування інформації для досягнення цілей 4. Захист інформації - запобігання незаконному доступу, зміні або знищенню інформації 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення електронних журналів оцінок студентів, наукових звітів 2. Публікація розкладу занять на веб-сайті, розсилка офіційних повідомлень студентам 3. Використання статистики для підготовки звітів університету та МОН 4. Захист бази даних студентів паролями та шифруванням, обмеження доступу до внутрішніх документів

2. На прикладі будь-якої інформаційної системи (ЄДР, реєстр судових рішень, електронний кабінет платника податків) визначте суб'єктів, об'єкт та зміст інформаційних правовідносин.

3. Проаналізуйте одну з сучасних загроз інформаційній безпеці (дезінформація, кібератаки, витік персональних даних) та визначте, які норми інформаційного законодавства України спрямовані на її нейтралізацію.

Методичні рекомендації до виконання практичного заняття

1. *Опрацювання теоретичних питань.* Під час підготовки відповідей до питань для обговорення доцільно поєднувати філософські, соціальні та правові підходи до розуміння інформації, акцентуючи увагу на її правовому значенні. Особливу увагу слід приділити розмежуванню понять «дані», «відомості», «знання» та «інформація», спираючись на Закон України «Про інформацію». При аналізі інформаційних відносин рекомендується чітко визначати суб'єктний склад, об'єкт та зміст прав і обов'язків, наводячи приклади з освітньої, адміністративної або цифрової сфер.

2. *Виконання практичних завдань (таблична форма).* Аналіз норм Закону України «Про інформацію» рекомендується здійснювати за логікою: норма → правова категорія → практичний приклад. При заповненні таблиць слід

використовувати конкретні та наближені до реальної практики приклади (діяльність університету, робота державних реєстрів, електронні сервіси). Під час аналізу інформаційних систем (ЄДР, реєстр судових рішень, електронний кабінет платника податків) важливо відобразити публічно-правовий характер інформаційних відносин та особливості доступу до інформації.

3. *Аналіз загроз інформаційній безпеці.* Обираючи загрозу (дезінформація, кібератаки, витік персональних даних), доцільно поєднувати технічний аспект проблеми з правовим аналізом. Рекомендується чітко зазначати, які саме норми інформаційного, адміністративного чи кримінального законодавства спрямовані на нейтралізацію відповідної загрози.